FAZİLET PARTİSİ
TBMM GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih 14.6.2000
Sayı 1848

7/2219-6021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Devlet Bakanı sayın Mehmet Keçeciler tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ediyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 14.06.2000

Prof. Dr. Mehmet Bekaroğlu
Rize Milletvekili

Ülkemiz, dünyanın önemli çay üreten ve ihraç eden ülkelerinden birisidir. Gerek iç piyasanın, gerek dış piyasanın daralmasından, gerekse hükümetlerin genel ve bölge politikalarından dolayı çay tarımıyla uğraşan insanlarımız zor durumda kalmıştır. Öyle ki ürettiği çayı satamayacak, satsa bile parasını alamayacak durumdadır. Sıkıntının önemli nedenlerinden biri olan iç pazarın daralmasında en önemli faktör, ülkeye giren kaçak/ithal çaydır. Bu kaçak çay girişi azalacağına artmaktadır.

Bu ithal çay ülkemize çeşitli yollardan, özellikle de transit ticaret kapsamındaki serbest bölgelerden girmektedir. Basın-yayın organlarında yer aldığına göre Mersin Serbest Bölgesinden, transit ticaret amacıyla yurda sokulan 7 bin 569 ton çayın aradan iki aya yakın bir süre geçmesine rağmen hala yurt dışına çıkışı yapılmamıştır. Aynı haberlerde, hangi firmanın, yurda ne kadar çay soktuğu da belirtilmekte, buna göre; Mart ayın da Üniter Türk Üretim Pazarlama: 6.3 ton, Beta Gıda Ticaret: 7500 ton (iki parti halinde) çayı Kazakistan'a satış amacıyla; Mayıs ayında, Yayla Gıda: 9.4 ton, Etsun Entegre Tesisleri 13.9 ton, Mehmet Metin Aydın: 6,6 ton çayı İran'a göndermek üzere, Polsan: 40.2 ton çayı Azerbaycan'a göndermek üzere yurtiçine soktu.

Ancak aradan iki ay geçmesine rağmen söz konusu firmalara ait çay yüklü TIR'ların yurt dışına çıkıp-çıkmadığının belli olmadığı, (bu çıkışların en fazla bir hafta içinde gerçekleşmiş olmasına rağmen), Ağrı-Gürbulak sınır kapısından çıkışlarının görülmediği, bu çayların büyük bir ihtimalle yurt içerisinde pazarlanmaya çalışıldığı iddia edilmektedir. Sadece Mersin Serbest Bölgesinden giren kaçak kuru çayın, Çaykur'un ürettiği yıllık kuru çay göz önünde bulundurulduğunda büyük bir rakamdır. Çaykur'un 1999 yılı içerisinde, bir yıl boyunca İzmir geneline sattığı çay miktarından fazladır.

Bu nedenle;

1- Bu iddiaların gerçeklik derecesi nedir? Yurda girişi yapılan bu çayların son durumu nedir?

2- İlgili firmalara ait çay yüklü TIR'lar hala yurt içinde ise, bir haftalık yolu 2 aydır çıkamamalarının nedeni nedir? Şu an bu Tır'lar nerededir? Bu çayların yurt içinde pazarlanıp pazarlanmadığı belirlenmiş midir? Sorumlularla ilgili ne gibi bir işlem yapılmıştır?

3- Kaçak yollarla ülkemize kuru çay girişinin engellenmesi için Bakanlık olarak her hangi bir çalışmanız var mı? Bu konu da Hükümet nezdinde herhangi bir girişimde bulundunuz mu?